

Heinäveden kunnan lausunto - Heinäveden kunnanhallitus 2.9.2024 § 176

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2024, 2 vaihe (energia ja maisemat) luonnosvaihe

Heinäveden kunnanhallitus lausuu Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 2. vaiheen luonnoksesta seuraavaa:

Heinäveden kunta pitää erityisen hyvänä ja tärkeänä asiana koko maakuntaa koskevan maankäytön suunnittelua energiainfrastruktuurin osalta. Tulevien hankkeiden yksityiskohtaisemman suunnittelun pohjaksi tarvitaan teollisen mittakaavan energiahuoltoa koskevat, koko maakuntaa käsittävät, yleiset linjaukset ja periaatteet. Myös tunnistettujen hankkeiden toteuttamismahdollisuudet tarvitsevat laajaa arviointia ja osallistamista niiden mahdollisista vaikutuksista, niin valtakunnallisesti kuin maakuntakaavatasollakin. Energiainfrastruktuurin kehittäminen tarvitsee puolueetonta selvitysaineistoa ja toteuttamistarkastelua yhteiskunnallisella tasolla. Maakuntakaavan laadinnan tausta-aineistoksi ja määrittelyjen tueksi toteutettavat selvitykset ja raportit ovat keskeisessä roolissa, kun arvioidaan maankäytön suunnittelun vaikutuksia kunnallisella ja maanomistajakohtaisella tasolla. Tuulivoima-alueet ja sähkönsiirron reittien turvaaminen ovat kiinteästi yhteydessä maisemaan. Arvokkaiden maisema-alueiden merkintöjen ajantasaistaminen on tätä kautta luonteva osa maakuntakaavoitusta ja liittyy keskeisesti energiainfrastruktuurin kehittämisen yhteydessä arvioitaviin osakokonaisuuksiin.

Kaavaselostuksessa on korostettu maakuntakaavan luonnetta yleisluontoisena, tarkempaa maankäytön suunnittelua ja sen vaikutusten arviointia ohjaavana asiakirjana. Lisäksi on mainittu, että kaavan yleisluontoisuuden vuoksi sen vaikutusten arviointi on haastavaa ja tämän vuoksi, vaikutusten täsmällisempi tarkastelu kuuluu hankekohtaisten kuntakaavojen ja ympäristölupaprosessien alle. Heinäveden kunnan näkemyksen mukaan, on kuitenkin huomioitava, että juuri maakuntakaava pitkälti asettaa edellytykset energiainfrastruktuurin hankkeiden toteutumiselle ja mainitulle tarkemmalle hankesuunnittelulle. Tämän vuoksi yleispiirteisestä luonteesta huolimatta, maakuntakaavan merkitys hankkeiden toteutumisedellytyksiin on erittäin merkittävä.

Heinäveden kunta näkee, että juuri tämän merkittävän ohjausvaikutuksen vuoksi maakuntakaavan maankäyttöluokkien kokonaisvaikutusten arviointiin tulisi erityisesti kiinnittää kaavaprosessin edetessä huomiota, jolloin osallisilla olisi jo kaavan valmisteluvaiheessa mahdollisuus arvioida sen vaikutuksia omalta osaltaan mahdollisimman laajasti ja konkreettisesti. Kaavaselostuksessa on yleisellä tasolla esitetty merkintöjen vaikutuksia ympäristössään ja arvioitu vaikutusten laajuutta ja niiden kohdentumista arvottamalla vaikutuksia positiivisen ja negatiivisen kokonaisvaikutuksen kautta. Kohdekohtaisessa aineistossa on käsitelty yksityiskohtaisemmin maankäyttömerkinnän lähiympäristöä ja vaikutusten kohdentumista. Kaavan luonteen takia, vaikutusten arviointi painottuu kuitenkin pääosin tunnistamaan mahdollisia muutoksia niiden vaikutuspiirissä, varsinaisen vaikutusten arvioinnin sijaan. Heinäveden kunta näkisi hyvänä, että maankäyttömerkinnän tunnistettuja vaikutuksia niiden alueella avattaisiin nykyistä konkreettisemmin. Kunta huomauttaa, että kaavan tausta-aineistosta puuttuvat Heinäveden kunnan alueelle osoitettujen tuulivoima-alueiden valokuvasoitteet. tämän tyyppinen aineisto on vaikutusten arvioinnin osalta keskeinen kunta ja maanomistajatasolla.

Kunta korostaa myös poikkihallinnollisen asiantuntijatason merkitystä kaavan valmistelussa. Kaavaselostuksessa on mainittu kaavan laadinnan vaiheista ja etenemisestä sekä kaavoitustyön valmisteluorganisaatiosta. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa sekä kaavaselostuksessa mainittujen, kaavan valmistelua ohjaavien asiantuntijaryhmien vaikutus kaavan valmisteluun ja maankäyttömerkintöjen sekä niiden vaikutusten arviointiin olisi hyvä avata nykyistä esitystapaa kattavammin.

Yleisesti kunta pitää tärkeänä myös osoitettujen maankäyttömerkintöjen välittömässä vaikutuspiirissä olevien kiinteistönomistajien mielipiteiden sekä muiden maankäyttöä ohjaavien merkintöjen huomioimista osana kaavaprosessia. Maakuntakaavalla on merkittävä vaikutus erityisesti tuulivoiman rakentamista ohjaavana maankäytön suunnitelmana, jolloin maankäyttömerkinnän vaikutuspiirissä ovat kiinteistöt, pohjavesialueet ja luonnossuojelulliset reunaehdot sekä rakennettavuuden edellytykset olisi suotavaa selvittää jo ohjaavan kaavan valmistelussa.

Yleisesti kaavaluonnoksesta ja sen tausta-aineistosta kunnalla ei ole edellä esitettyjen lisäksi muuta huomautettavaa.